

прийому до вищих навчальних закладів України у 2010 році. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.09.2009 р. № 873 [Електронний ресурс]. – Режим доступа: // http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE22214Z.html. 4. Гинецинский В. И. Основы теоретической педагогики. – СПб.: Изд-во С.-Петербургского ун-та, 1992. – 154 с.

Людмила Торяник, Ліана Буданова
Національний фармацевтичний університет (Харків, Україна)

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ДОСЯГНЕНЬ ФАРМАЦЕВТІВ ЗА КОРДОНОМ

Постанова проблеми. З кожним роком поширюється коло аспектів діяльності провізора. Поява нових структур, тісно пов'язаних з фармацією, вимагає для ефективної роботи виховання спеціалістів із новим типом мислення та вмінням вирішувати складні проблеми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розвиток фармації вимагатиме появи нових форм та методів навчання. Стан фармацевтичної освіти сьогодні свідчить про її гнучкість і готовність вищих навчальних закладів фармацевтичного спрямування забезпечити найрізноманітніші вимоги і потреби своєї галузі з підготовки фахівців [4, с. 7].

В умовах розбудови незалежної української держави, яка прагне до інтеграції в Європейську і світову співдружність, перед вищою фармацевтичною освітою стоять складні й відповідальні завдання. Реформа освіти передбачає пошук, розробку та реалізацію нових форм і методів професійної підготовки спеціалістів для фармації [1].

Підготовка провізорів має свої специфічні особливості, принципи та ознаки, оскільки саме ця професія є соціально важливою і спрямована на збереження та зміцнення здоров'я людини [2, с. 6]. Провізор безпосередньо не лікує хворого, а надає йому допомогу і ця допомога повинна бути високоякісною. Медичне обслуговування, яким займаються провізори, активно впливає на здоров'я та діяльність людини, сприяє збереженню працездатності та продуктивності праці [3, с. 5].

До фармацевтичної освіти виявляється великий інтерес не тільки в нас, але і за кордоном.

Формування цілей статті. Провести аналіз та узагальнити досвід фармацевтичної освіти в цих країнах, аналізуючи і порівнюючи її окремі складові (навчальні плани, порядок одержання освіти, видачі дипломів,

методи оцінювання знань.) у ведучих країнах світу – США, Великобританії, Канади, Німеччині, Франції.

Результати дослідження. Проаналізована система фармацевтичної освіти, плани навчання 74 університетів Великобританії, Німеччини, Канаді США та Франції.

Канада: Факультет фармації і фармацевтичних наук, університет Альберта (Faculty of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, University of Alberta). Факультет фармації, університет Монреал (Faculty of Pharmacy, University of Montreal). та ін. *Франція:* факультет фармації, університет Ліль (Faculty of Pharmacy, University of Lille). Факультет фармації, університет Ненси (Faculty of Pharmacy, University of Nancy). та ін. *Німеччина:* Фармацевтичний інститут, університет Гамбургу (Pharmacy Institute, University of Hamburg). Факультет фармації, університет Хайдельберг (Faculty of Pharmacy, University of Heidelberg). та ін. *Великобританія:* Школа фармації і фармакології, університет Батт (School of Pharmacy and Pharmacology, University of Bath). Школа фармації, Лондонський університет (School of Pharmacy, University of London) та ін. *США:* Коледж фармації, університет Аризони (College of Pharmacy, University of Arizona). Коледж фармації, університет Цинциннаті (College of Pharmacy, University of Cincinnati) та ін.

Загальні відомості щодо отримання фармацевтичної освіти за кордоном наведені у таблиці № 1.

Системи вищої освіти, у тому числі фармацевтичної, у представлених країнах, мають відмітні риси з багатьох складових. У їх числі порядок одержання освіти, навчання іноземних студентів, вартість навчання, ступені підготовки, навчальні плани і програми, організація навчального процесу, практика та ін. Але усіх поєднує потреба постійного підвищення рівня професійної підготовки фармацевтичних кадрів шляхом освоєння спеціальних освітніх програм, що адекватно відбиває зміни, які відбуваються, у фармацевтичній галузі і методи діагностування професійних умінь та навичок.

У розглянутих країнах фармацевтична діяльність відповідно до чинного законодавства може здійснюватися тільки фахівцями з вищою і середньою фармацевтичною освітою. У зв'язку з цим проблема фармацевтичної освіти на межі століть знову набула світової актуальності і одержала інтенсивний розвиток принципу безперервності в професійній освіті, введення багаторівневої системи підготовки фахівців. Вважається, що навчання може

бути варіативним, але зміст професійних знань повинен цілком відповідати якісним і кількісним запитам сучасного фармацевтичного ринку.

Табл. 1

Країна	Населення	Кіл-сть фармвуз ів, шкіл	Кіл-сть іноземних студентів	Кваліфікація	Метод контролю знань	Місце роботи
Велико британія	58.550.000	19	30%	Бакалавр Магістр Доктор	Письмові тестові іспити, автоматизований тестовий контроль	Аптека, клініка, Фармацевтична промисловість, академічна діяльність
Німеччина	83.870.000	22	25%	Магістр Доктор	Тестовий контроль	Аптека, госпіталь, фармацевтична промисловість, науково-дослідна лабораторії та інститути
Канада	28.975.000	9	20	Бакалавр Магістр Доктор	Письмові тестові іспити, автоматизований тестовий контроль, усні іспити	Аптека, клініка, фармацевтична промисловість
Сша	266.890.000	82	27%	Бакалавр магістр Доктор	Письмові тестові іспити, автоматизований тестовий контроль	Аптека, клініка, медичний центр, академічна діяльність
Франція	58.160.000	20	28,5%	Бакалавр Магістр Доктор	Іспити, автоматизований тестовий контроль	Аптека, клініка, фармацевтична промисловість, академічна діяльність

Усі викладені складові фармацевтичної освіти у Великобританії, Німеччині, Канаді, США і Франції дозволяють провести порівняльний аналіз системи підготовки фармацевтичних кадрів в Україні. Його результати вказують на високий рівень вітчизняної системи фармацевтичної освіти, його концентрацію у ведучих вузах країни, фармацевтичних факультетах, ряді медичних університетів. Про державну значимість фармацевтичної освіти в Україні свідчить те, що вона, в основному, зосереджена в національних вузах.

В системі вищої фармацевтичної освіти закордонних країн чітко просліджується присутність тестової форми перевірки професійних знань і умінь майбутніх провізорів, тому що тільки цей вид діагностики знань не тільки контролює навчальні досягнення студентів, а й надає викладачеві інформацію, яка допомагає аналізувати успіхи студента та недоліки у викладанні навчальної дисципліни, надає змогу вносити корективи в процес навчання.

Висновки. Педагогічне тестування – один із найбільш стандартизованих

та об'єктивних методів контролю й оцінювання знань, умінь і навичок учня, яке позбавлене таких традиційних недоліків інших засобів оцінювання знань, як неоднорідність вимог, суб'єктивність екзаменаторів, невизначеність системи оцінок і т.п.

Упровадження тестового контролю знань на всіх ступенях навчання провізорів закордоном дозволяє всім учасникам процесу навчання і діагностики знань:

- розробляти педагогічні тести як вимірювальні інструменти;
- застосовувати готові тести для об'єктивного стандартизованого контролю знань, умінь і навичок учнів;
- визначати стартовий рівень підготовки студента для інших освітніх цілей;
- об'єктивно проводити порівняння результатів навчання в різних освітніх закладах і організаціях поза залежністю від використовуваних ними різних методів і засобів навчання;
- забезпечувати органи керування освітою будь-якого рівня достовірною інформацією про результати навчання;
- надає можливість учням та їх батькам одержувати об'єктивну інформацію про рівень навчальних досягнень.

Подальше дослідження: провести порівняльний аналіз дисциплін, які викладаються в вищих фармацевтичних закладах закордоном та на Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Черных В. П.** О реформе фармацевтического образования и деятельности вуза в новых социально-экономических условиях // Фармация. – М. 1991. – №4. – С. 55–59.
2. **American College Testing Program.** Research and Development. Technical Report for ACT assessment program. The Assessment student on the way to college. Iowa city, Iowa, 1973. – 402 p.
3. **Bloom B. S.** Handbook on formative and summative evaluation of student learning. N-Y. McGraw-Hill, 1977. pp 34–923.
4. **James W.** Popnam. Educational Evaluation. – 1991 Prentice – Hall, 1 nc, New Jersey, 1975.
5. **International pharmacy.** Official journal of FIP. The Hague, the Netherlands, 2000. – Vol. 12, No 8. – 30 с.
6. **International pharmacy.** Official journal of FIP. The Hague, the Netherlands, 2001. – Vol. 12, No 5. – 32 с.
7. **Mathieu, Mark:** New Drug Development: A Regulatory Overview. 4th ed. Waltham, PAREXEL International Corp, 1997.